

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 172 / ΙΙΙ / 2000

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, την 9η Νοεμβρίου 2000, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος

Μέλη: Ηλίας Βλάσης

Νικόλαος Καραμητσάνης, κωλυομένου του τακτικού κ. Θεόδωρου Δεληγιαννάκη

Παναγιώτης Μαντζουράνης

Αντώνης Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού κ. Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου

Αλεξάνδρα Μικρουλέα, κωλυομένου του τακτικού κ. Λεωνίδα Νικολούζου,

Ιωάννης Κατσουλάκος,

Νικόλαος Βέττας

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής κας Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, απουσίαζαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασεως ήταν ο **προληπτικός έλεγχος** της από 8 Αυγούστου 2000 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης των επιχειρήσεων **Stiga Forvaltning AB** και **Cinquedi S.p.A.**

Στη συνεδρίαση παρεστάθει η γνωστοποιήσασα τη συγκέντρωση εταιρεία Stiga Forvaltning AB δια των πληρεξουσίων αυτής δικηγόρων κ. Παναγιώτη Μπερνίτσα και κας Μαρίνα Ανδρουλακάκη.

Στην αρχή της συνεδρίασεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, κα Σοφία Καμπερίδου η οποία ανέπτυξε την εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε να μην απαγορευθεί η υπό κρίση συγκέντρωση δεδομένου ότι δεν θα έχει ως αποτέλεσμα το σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στην εθνική αγορά. Κατόπιν, το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις τους, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την αποδοχή της εν λόγω συγκέντρωσης επιχειρήσεων.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 23η Νοεμβρίου 2000, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ. στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσαν προφορικώς οι πληρεξούσιοι δικηγόροι της γνωστοποιούσας εταιρίας κατά την συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Στις 8-8-2000 γνωστοποιήθηκε στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ.1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, από την εταιρεία Stiga Forvaltning AB (εφεξής Stiga- εξαγοράζουσα) με έδρα στη Στοκχόλμη της Σουηδίας, η από 26-7-2000 σύμβαση εξαγοράς της εταιρείας Cinquedi S.p.A. (εφεξής 5D- εξαγοραζόμενη) με έδρα στο Μιλάνο της Ιταλίας.

Σύμφωνα με την εν λόγω σύμβαση, οι Ererre Societa Semplice, Duerre Societa Semplice, Erresse Uno Societa Semplice, Interbanca S.p.A., Maurizio Ferrari, Interbanca SGR, S I R E F S.p.A. και Giorgio Seragnoli, οι οποίοι κατέχουν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της 5D, πωλούν στην Stiga το 100% των μετοχών τους αυτών και συγκεκριμένα 165.000.000 μετοχές.

Στην ίδια σύμβαση προβλέπεται ότι η Stiga θα αποκτήσει εμμέσως το σύνολο των μετοχών της θυγατρικής της 5D, ιταλικής εταιρείας Castelgarden S.p.A., όπως επίσης και των θυγατρικών εταιρειών της τελευταίας, της ιταλικής εταιρείας Immobiliare Galassia S.r.l και της γαλλικής εταιρείας Castelservice S.A..

Επιπλέον, στη σύμβαση προβλέπεται ότι, επί μία περίοδο πέντε (5) ετών από την υπογραφή της, ο Maurizio Ferrari, μέτοχος της εξαγοραζόμενης, δεν θα ασκεί, άμεσα ή έμμεσα, με οποιονδήποτε τρόπο, οποιαδήποτε δραστηριότητα ή επιχείρηση στην Ευρώπη που να ανταγωνίζεται τη δραστηριότητα της 5D, της Castelgarden και των θυγατρικών αυτής. Επίσης, επί μία περίοδο τριών (3) ετών οι πωλητές θα αποφεύγουν να ζητήσουν, να προσφέρουν ή να διαπραγματευθούν άμεσα ή έμμεσα εργασία με οποιονδήποτε από τους υπαλλήλους της 5D, της Castelgarden ή των θυγατρικών αυτής, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη άδεια της Stiga.

II. 1. Η Stiga ανήκει από κοινού: (α) στην ολλανδική εταιρεία UBS Capital, η οποία είναι θυγατρική της ελβετικής τραπεζικής εταιρείας Union Bank of Switzerland (UBS) και β) στη σουηδική εταιρεία VenCAP AB, η οποία είναι εταιρεία συμμετοχών και ανήκει στην εταιρεία Grimaldi Industries AB, η οποία ασχολείται με την παραγωγή και πώληση διαφόρων τύπων ποδηλάτων δρόμου, ποδηλάτων γυμναστικής, μοτοσυκλετών και παρόμοιων προϊόντων. Η Grimaldi Industries AB ανήκει κατά 100% στον Salvatore Grimaldi.

Η Stiga δραστηριοποιείται, κυρίως, στον τομέα παραγωγής και πώλησης εξοπλισμού κήπου για οικιακή και επαγγελματική χρήση, μέσω των θυγατρικών της εταιρειών Stiga Garden και Stiga Belos. Επίσης, η Stiga ασχολείται με την παραγωγή και πώληση εξοπλισμού αναψυχής, όπως π.χ. διαφόρων τύπων ελκίθρων και επιτραπέζιων παιχνιδιών χόκεϊ επί πάγου και ποδοσφαίρου μέσω της θυγατρικής της Stiga Games.

Η Stiga Garden κατασκευάζει και πωλεί εξοπλισμό κήπου, όπως χλοοκοπτικές μηχανές (μηχανές κουρέματος γκαζόν), λιπάσματα από φύλλα, εργαλεία κοπής λιπασμάτων από φύλλα, κλαδευτικές μηχανές, πριόνια κ.λ.π., κυρίως για οικιακή χρήση. Η Stiga Belos κατασκευάζει και πωλεί παρεμφερή εξοπλισμό για επαγγελματική χρήση, π.χ. αναβατόρια εργαλείων, χλοοκοπτικές μηχανές και μικρά τρακτέρ. Η παραγωγή της Stiga γίνεται σε δύο εργοστάσια, ένα στη Σουηδία και ένα στο Βέλγιο, ενώ η διανομή και λιανική πώληση των προϊόντων της

πραγματοποιείται απο τις θυγατρικές εταιρείες της, οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε δέκα διαφορετικές χώρες της Ευρώπης. Η Stiga δεν έχει θυγατρική στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που περιέχονται στην από 8-11-2000 εισήγηση της Γραμματείας προς την Επιτροπή Ανταγωνισμού, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου στον οποίο ανήκει η Stiga ανήλθε κατά το 1999 σε 18,2 δις Ευρώ, ενώ ο κύκλος εργασιών του ομίλου στην Ελλάδα κατά το ίδιο έτος ανήλθε σε 500.000 Ευρώ και αντιπροσωπεύει μόνο πωλήσεις ποδηλάτων της Grimaldi Industries AB. Η Stiga δεν δραστηριοποιείται στην ελληνική αγορά και συνεπώς ο κύκλος εργασιών της στην Ελλάδα είναι μηδενικός.

2. Η 5D είναι ιταλική εταιρεία συμμετοχών και έχει θυγατρική την, επίσης, ιταλική εταιρεία Castelgarden. Η Castelgarden κατέχει με τη σειρά της το 100% του εταιρικού κεφαλαίου της ιταλικής εταιρείας Immobiliare Galassia S.r.l. καθώς και το 99,99% του μετοχικού κεφαλαίου της γαλλικής CastelService S.A., η οποία είναι εταιρεία διανομής που δραστηριοποιείται αποκλειστικά στη Γαλλία.

Η Castelgarden κατασκευάζει και πωλεί δύο είδη χλοοκοπτικών μηχανών: χλοοκοπτικές μηχανές χειροδηγούμενες και μηχανές με θέση επιβάτη. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην Ελλάδα μέσω δύο εισαγωγικών εταιρειών, των Παντελής Παπαδόπουλος Α.Ε. με έδρα την Αθήνα και Παναγιώτης Κατσαρός Α.Ε. με έδρα τη Θεσσαλονίκη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που περιέχονται στην από 8-11-2000 εισήγηση της Γραμματείας προς την Επιτροπή Ανταγωνισμού, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου της 5D ανήλθε κατά το 1999 σε 230.500.000 Ευρώ, ενώ ο κύκλος εργασιών του ομίλου στην Ελλάδα, κατά το ίδιο έτος, ανήλθε σε 1.000.000 Ευρώ και αντιστοιχεί σε πωλήσεις χλοοκοπτικών μηχανών της θυγατρικής εταιρείας Castelgarden.

III. Σύμφωνα με το Ν. 703/1977, η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους (άρθρ. 4β' παρ.1 εδ. α', ενώ τα ίδια ισχύουν και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού, ad hoc Ανακοίνωση για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, 97/C 372/03, κεφ. II, παρ.7, Επ.Εφ.Ευρ.Κοιν. C 372/5, 9.12.1997).

Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της συγκέντρωσης, η εξαγοράζουσα εταιρεία Stiga ανήκει σε όμιλο εταιρειών που παρέχουν ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών (εργαλεία και μηχανήματα κηπουρικής, τραπεζικές εργασίες, ποδήλατα και δίκυκλα, προϊόντα χειμερινής αναψυχής, επιτραπέζια παιχνίδια κ.λ.π.).

Η εξαγοραζόμενη εταιρεία 5D ασχολείται αποκλειστικά με την παραγωγή και πώληση χλοοκοπτικών μηχανών (χειροδηγούμενων και με θέση επιβάτη) μέσω της θυγατρικής της εταιρείας Castelgarden.

Όσον αφορά τη σχετική αγορά προϊόντων στην Ελλάδα, οι κλάδοι που αφορά η υπό κρίση συγκέντρωση είναι:

- (α) ο κλάδος των χειροδηγούμενων χλοοκοπτικών μηχανών και
- (β) ο κλάδος των χλοοκοπτικών μηχανών με θέση επιβάτη.

Όπως γίνεται δεκτό, ουσιαστική, στα πλαίσια του ορισμού της σχετικής αγοράς, είναι κάθε διαφορά των προϊόντων, η οποία δεν επιτρέπει την εξυπηρέτηση της ίδιας πάγιας ανάγκης και άρα δεν επιτρέπει την εναλλαξιμότητά τους, ιδίως δε όταν η διαφορά αφορά στην τιμή, τις ιδιότητες και τη χρήση για την οποία προορίζονται τα υπό κρίση προϊόντα (Ολομ. ΕΠΑ. 39/1996, ΕΠΑ 12/1995).

Εν προκειμένω, οι υπό συγκέντρωση κλάδοι αποτελούν διαφορετικές αγορές προϊόντων διότι, αν και όλες οι χλοοκοπτικές μηχανές εξυπηρετούν τον ίδιο σκοπό (κούρεμα γκαζόν), υπάρχει σημαντική διαφορά τιμής, μεγέθους και χρήσης μεταξύ των δύο ανωτέρω τύπων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία που περιέχονται στη γνωστοποίηση, υφίστανται οι εξής διαφορές μεταξύ των προαναφερομένων χλοοκοπτικών μηχανών:

(α) Μια χειροδηγούμενη χλοοκοπτική μηχανή κοστίζει περίπου 700 - 800 Ευρώ, ενώ μια αντίστοιχη μηχανή με θέση επιβάτη κοστίζει περίπου 9.000 - 10.000 Ευρώ.

(β) Οι χλοοκοπτικές μηχανές με θέση επιβάτη χρησιμοποιούνται, συνήθως, σε κήπους που υπερβαίνουν ένα ελάχιστο όριο μεγέθους, ενώ οι χειροδηγούμενες μηχανές χρησιμοποιούνται σε μικρούς κήπους.

(γ) Οι χλοοκοπτικές μηχανές με θέση επιβάτη κόβουν ταυτόχρονα πολύ μεγαλύτερη επιφάνεια γκαζόν σε σύγκριση με τις χειροδηγούμενες.

Η Stiga Belos πωλεί, επίσης, τρακτέρ για επαγγελματική χρήση, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για εργασίες κηπουρικής (όπως π.χ. κούρεμα γκαζόν), αλλά οι μηχανές αυτές αποτελούν ξεχωριστή αγορά προϊόντος τόσο λόγω γενικότερων εφαρμογών τους όσο και λόγω της υψηλής, σχετικά, τιμής τους (περίπου 30.000 Ευρώ).

IV. Όσον αφορά τα μερίδια αγοράς, από τα στοιχεία που προσκόμισαν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, προκύπτει ότι η εταιρεία Stiga κατέχει στην παγκόσμια αγορά μερίδιο χειροδηγούμενων χλοοκοπτικών μηχανών ύψους 2%-3%, ενώ στις χλοοκοπτικές μηχανές με θέση επιβάτη η ίδια εταιρεία κατέχει μερίδιο 1% - 2%. Στην ελληνική αγορά, όπως προέκυψε κατά ανωτέρω, η Stiga δεν δραστηριοποιείται και συνεπώς δεν έχει μερίδιο αγοράς. Η εξαγοραζόμενη εταιρεία 5D κατέχει στην ευρωπαϊκή αγορά χειροδηγούμενων χλοοκοπτικών μηχανών μερίδιο 17%, ενώ στην αγορά χλοοκοπτικών μηχανών με θέση επιβάτη η εταιρεία κατέχει μερίδιο 25%. Στην ελληνική αγορά το μερίδιο αγοράς της 5D ανήλθε, κατά το έτος 1999, σε 44% για τις χειροδηγούμενες χλοοκοπτικές μηχανές (αξία πωλήσεων 988.499 Ευρώ) και σε 37% για τις χλοοκοπτικές μηχανές με θέση επιβάτη (αξία πωλήσεων 190.572 Ευρώ).

V. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού (Ολομ. ΕΠΑ 43/1996, Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, 97/C 372/03, κεφ. II, παρ.8 και 44επ., Επ.Εφ.Ευρ.Κοιν. C 372/5, 9.12.1997). Στη συγκεκριμένη περίπτωση ως σχετική γεωγραφική αγορά πρέπει να θεωρηθεί όλη η ελληνική επικράτεια.

VI. 1) Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2, εδ. α' και β' του Ν.703/1977, όπως ισχύει: «Συγκέντρωση πραγματοποιείται: α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγούμενες ανεξάρτητες επιχειρήσεις, β) όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ή-

δη μία τουλάχιστον επιχείρηση, ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων».

Η εξαγορά του συνόλου των μετοχών της εταιρείας 5D από την εταιρεία Stiga, με την οποία η δεύτερη αποκτά τον έλεγχο της πρώτης και εμμέσως των θυγατρικών αυτής εταιρειών, αποτελεί συγκέντρωση υπό την έννοια του άρθρου 4, παρ. 2 εδ. β' του Νόμου αυτού (Ολομ. ΕΠΑ 39/1996).

2) Σύμφωνα με το άρθρο 32 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει σήμερα, ο Νόμος αυτός εφαρμόζεται σε όλους τους περιορισμούς του ανταγωνισμού που επενεργούν ή μπορούν να επενεργήσουν στη χώρα, έστω και εάν αυτοί οφείλονται σε συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων ή συγκεντρώσεις επιχειρήσεων που πραγματοποιούνται έξω από αυτήν.

Η υπό κρίση συγκέντρωση πραγματοποιείται μεν εκτός Ελλάδας, πλην όμως μπορεί να επενεργήσει στην ελληνική αγορά, αφού τα προϊόντα της εξαγοραζόμενης πωλούνται στην Ελλάδα με σχετικώς υψηλά μερίδια αγοράς, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω (Ολομ. ΕΠΑ 110/1998).

3) Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/1977, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το Ν. 2837/2000, και ειδικότερα σύμφωνα με την παρ. 1 αυτού: «Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν: α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών, που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4 στ', που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 στ', ανέρχεται, στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) Ευρώ (EURO) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) Ευρώ (EURO).

4) Εξ άλλου οι παράγραφοι 2,3 και 4 του ίδιου άρθρου ορίζουν ότι η προθεσμία των δέκα (10) ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ότι υπόχρεοι προς γνωστοποίηση είναι τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων και ότι σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει πρόστιμο μέχρι επτά τοις εκατό (7%) του συνολικού κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 4 στ'.

Όσον αφορά το εμπρόθεσμο της γνωστοποίησης, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η σύμβαση για την υπό κρίση εξαγορά υπογράφηκε στις 26-7-2000 και

γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 8-8-2000, δηλαδή εντός του εκ του νόμου προβλεπομένου δεκαημέρου.

Υπάρχει δε, πράγματι, υποχρέωση γνωστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 4β', διότι ναι μεν το δεύτερο κριτήριο του νόμου, αυτό του κύκλου εργασιών δεν πληρούται καθότι υπολείπεται των ορίων που θέτει ο Νόμος, πλην όμως πληρούται το πρώτο κριτήριο, δηλαδή αυτό της απόκτησης μεριδίου αγοράς. Πράγματι, το μερίδιο αυτό για τις μεν χειροδηγούμενες χλοοκοπτικές μηχανές ανέρχεται, σύμφωνα με όσα προηγήθηκαν, σε ύψος 44%, για δε τις χλοοκοπτικές μηχανές με θέση επιβάτη ανέρχεται σε 37% και επομένως αμφότερα τα ως άνω μερίδια υπερβαίνουν τα όρια που θέτει ο Νόμος. Επιπλέον, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4β' παρ. 1 εδ. α', όπως αντικαταστάθηκε με το Ν. 2837/2000, η απόκτηση του μεριδίου αγοράς των προϊόντων που αφορά η συγκέντρωση, που αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή, ως προϋπόθεση για την υποχρέωση γνωστοποίησης της συγκέντρωσης επιχειρήσεων, συντρέχει όχι μόνο όταν η υπέρβαση του ορίου αυτού γίνεται με την άθροιση των επιμέρους μεριδίων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, αλλά και όταν ήδη, πριν από τη συγκέντρωση, το μερίδιο αγοράς της εξαγοραζόμενης ή απορροφώμενης επιχείρησης υπερέβαινε το όριο αυτό. Και τούτο διότι σκοπός του Νόμου είναι ο έλεγχος και η παρεμπόδιση της δυνατότητας νόθευσης του ανταγωνισμού από τις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων. Αντίθετη εκδοχή θα κατέληγε στο άτοπο να αποκλείει τον έλεγχο στις περιπτώσεις εκείνες που η εξαγοράζουσα ή απορροφώσα επιχείρηση, η οποία δεν διαθέτει μερίδιο αγοράς, αποκτά άλλη επιχείρηση, η οποία διαθέτει αυτοτελώς το υπό του νόμου προσδιοριζόμενο μερίδιο και συνεπώς η συγκέντρωση συνεπάγεται την απόκτηση του μεριδίου, όπως απαιτεί ο νόμος.

VII. 1) Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4γ' παρ. 1 του Ν.703/77, όπως ισχύει: «Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης».

2) Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4γ' παρ. 2 του Ν.703/77, όπως ισχύει: «Για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ. 1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδας, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιαμέσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό».

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις εκτιμήσεις της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι:

A) Η ζήτηση σε μηχανές κήπου στη χώρα μας είναι σχετικά περιορισμένη και καλύπτεται με εισαγωγές. Οι βασικοί ανταγωνιστές της 5D, στην ελληνική αγορά, είναι οι εταιρίες Marazzini, MTD, και Sandrigarden, με μερίδια αγοράς για τις χειροδηγούμενες χλοοκοπτικές μηχανές και τις αντίστοιχες με θέση επιβάτη, 15% και 0%, 15% και 40%, 10% και 0% αντιστοίχως. Τα μερίδια αγοράς της εξαγοραζόμενης εταιρείας 5D στην Ελλάδα στις χειροδηγούμενες χλοοκοπτικές μηχανές και στις χλοοκοπτικές μηχανές με θέση επιβάτη είναι 44% και 37% αντίστοιχα, όμως, η εξαγοραζόμενη εταιρεία Stiga έχει μερίδιο αγοράς 0% και συνεπώς δεν μπορεί να γίνει λόγος για δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην ελληνική αγορά (Ολομ. ΕΠΑ 10/11/1998).

B) Σε διεθνές επίπεδο δραστηριοποιούνται μεγάλες επιχειρήσεις παραγωγής χλοοκοπτικών μηχανών, όπως η Electrolux, η A Qualcast, η Alco, η American Yard, η MTD και η Murray με σημαντικά μερίδια στη διεθνή αγορά.

Οι ετήσιες πωλήσεις χειροδηγούμενων χλοοκοπτικών μηχανών σε διεθνές επίπεδο ανέρχονται σε 4,4 εκατ. μονάδες και των χλοοκοπτικών μηχανών με θέση επιβάτη σε 275.000 μονάδες. Στην ελληνική αγορά οι πωλήσεις αυτών των προϊόντων ανέρχονται αντίστοιχα σε 24.535 και 350 μονάδες (στοιχεία της γνωστοποιούσας εταιρίας για το 1999) και επομένως αντιπροσωπεύουν, περίπου, μόλις το 0,6% και 0,1% της διεθνούς ζήτησης των αντίστοιχων προϊόντων.

Γ) Οι σχετικές αγορές στην Ελλάδα έχουν παραδοσιακή διάρθρωση και η διανομή πραγματοποιείται κυρίως μέσω ανεξάρτητων διανομέων που παρεμβάλλονται μεταξύ εισαγωγέων και καταστημάτων λιανικής πώλησης. Οι διανομείς αυτοί πωλούν, συνήθως, προϊόντα διαφόρων παραγωγών. Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η διανομή πραγματοποιείται, συνήθως, απ' ευθείας προς εξειδικευμένους λιανοπωλητές και προς μεγάλα καταστήματα DIY (Do It Yourself). Συγκεκριμένα, η Stiga πωλεί τα προϊόντα της σε 5.000 εξειδικευμένα καταστήματα και 15 αλυσίδες (DIY). Πάντως, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται και στην Ελλάδα η είσοδος μεγάλων καταστημάτων λιανικής πώλησης εργαλείων και κατασκευαστικών υλικών όπως τα Πράκτικερ και Μάκρο, τα οποία πραγματοποιούν απ' ευθείας εισαγωγές των σχετικών προϊόντων, πράγμα το οποίο αυξάνει τον πραγματικό ανταγωνισμό.

Δ) Ο δυνητικός ανταγωνισμός είναι μειωμένος. Τα τελευταία χρόνια δεν έχει εισέλθει στην ευρωπαϊκή αγορά νέα σημαντική εταιρεία. Η αγορά μηχανών κήπου είναι ώριμη και σε ένα βαθμό κορεσμένη με αποτέλεσμα να μην είναι πιθανό να εισέλθει μια νέα εταιρεία, εκτός εάν η εταιρεία αυτή διαθέτει κάποια ριζοσπαστική καινοτομία προϊόντος.

Ε) Η εν λόγω εξαγορά αναμένεται να βελτιώσει τη διάρθρωση της παραγωγής της Stiga με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους παραγωγής και επομένως να ωφεληθεί ο τελικός καταναλωτής, δεδομένου ότι υφίσταται ανταγωνισμός στις εν λόγω αγορές τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα.

VIII. Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 4 δ' του Ν. 703/1977, η απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού με την οποία διαπιστώνεται ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, καλύπτει, επίσης, τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και είναι απαραίτητοι για αυτήν.

Τέτοιες παρεπόμενες ρήτρες είναι συνήθεις στις συγκεντρώσεις και αποβλέπουν στην κατοχύρωση του αγοραστή ότι, αποκτώντας μία επιχείρηση, για την οποία κατέβαλε το συμφωνημένο τίμημα, θα συγκρατήσει την εκχωρούμενη πελατεία και θα αξιοποιήσει την εκχωρούμενη τεχνογνωσία. Όπως γίνεται δεκτό, οι περιορισμοί αυτοί είναι νόμιμοι εφόσον: (α) είναι άμεσα πράγματι συνδεδεμένοι με τη συγκέντρωση, (β) είναι απολύτως αναγκαίοι για την επίτευξη της συγκέντρωσης και (γ) δεν παραβιάζουν την αρχή της αναλογικότητας ως προς το χρόνο δέσμευσης, το αντικείμενο και το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής τους (Ολομ. ΕΠΑ 39/1996, 21/1996, 12/1995, Ε. Περάκης, «Δευτερεύοντες» περιορισμοί του ανταγωνισμού, στο Συλλ. Έργο «Έλεγχος Συγκεντρώσεων», Νομ. Βιβλιοθήκη, 1998).

Στην υπό κρίση συγκέντρωση, όπως προκύπτει από τη σύμβαση εξαγοράς, οι ανωτέρω περιορισμοί έχουν συναφθεί μεταξύ των μερών και περιέχουν περιορισμούς, αποκλειστικά, των μετόχων της εξαγοραζόμενης και όχι οποιουδήποτε άλλου προσώπου, αφορούν στην ίδια τη συγκέντρωση, είναι αναγκαίοι για τη διασφάλιση της επένδυσης της εξαγοραζουσας, ισχύουν για εύλογο χρονικό διάστημα, αναφέρονται μόνο στα προϊόντα της εξαγοραζόμενης και, τέλος, περιορίζονται στην γεωγραφική περιοχή που η εξαγοραζόμενη ασκούσε τη δραστηριότητά της.

Ενόψει των ανωτέρω, η ρήτρα μη ανταγωνισμού και η ρήτρα σχετικά με την απόσπαση εργατικού δυναμικού, κρίνονται ως σύμφωνες με το άρθρο 4 γ' του Ν. 703/1977.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφάσισε ότι η συγκέντρωση μεταξύ των εταιρειών STIGA FORVALTNING AB και CINQUEDI S.p.A., η οποία συμφωνήθηκε με την από 26.7.2000 σχετική σύμβαση και γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4 β' του Ν. 703/1977, στις 8.8.2000, δεν υφίσταται νόμιμη περίπτωση να απαγορευθεί.

Η απόφαση εκδόθηκε την 22^α Δεκεμβρίου 2000.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Δ. Τζουγανάτος

Ν. Καραμητσάνης

Η Γραμματέας

Α. Τριβέλη